

Astăzi, dirijorul Cristian Oroșanu

“La un muzician, calitatea umană este cea mai importantă...”

Muzicianul Cristian Oroșanu este, din 2004, dirijor al Filarmonicii Brașov. Născut și format la Iași, apoi la București, tinărul artist a manifestat de copil aplecare spre muzică, așa încît, după cum afirmă astăzi, nici nu ar putea face altceva în afară de acest domeniu. Și, pentru că săptămîna aceasta melomanii brașoveni l-au putut vedea în concert, dirijînd G. Enescu - Simfonia I în Mi bemol major, op. 13; D. Bughini - Concert de jazz pentru trompetă și orchestră și O. Böhme - Concert pentru trompetă și orchestră în Fa major, op. 18, am încercat să aflăm de unde a pornit pasiunea pentru muzică și ce elemente au dus la crearea unui palmares deosebit, atît în țară, cît și în străinătate...

Anca-Maria DOBRI

- Ați studiat, mai întîi, cornul, apoi, printr-un joc al destinului, ați fost atras de arta dirijatului și iată că, de cîteva ani, sînteți dirijor al Filarmonicii Brașov. Ce eveniment v-a determinat să vă dedicați dirijatului și nu neapărat cîntatului pe scenă ca interpret?

- Vă spun sincer că tatăl meu, care este muzician în Orchestra filarmonică din Iași, m-a influențat din acest punct de vedere. Mi-a spus că meseria de dirijor este una dintre cele mai bune din meseriile de muzicieni, și datorită lui am fost la București și am studiat cu maestrul Bugeanu, care a fost un mare profesor, și cu care au studiat toate generațiile, de la 70 de ani pînă la vîrsta mea. Eu am fost unul dintre ultimii norocoși care l-au prins pe maestrul Bugeanu în viață.

- Să fi avut un rol și faptul că ați studiat, așa cum ați amintit, sub îndrumarea maestrului Constantin Bugeanu și a lui Helmuth Rilling?

- De la maestrul Bugeanu pot să spun că am învățat foarte multe. A fost un pedagog extraordinar. Maestrul Mandel, maestrul Andreescu, toți au trecut prin mîinile dumnealui. Și maestrul Cristian Brăncuși, care mi-a fost profesor la Conservator, la București, de unde am diplomă de dirijor, este la rîndul lui studentul maestrului Bugeanu. Cît îl privește pe Helmuth Rilling, a fost un studiu foarte scurt, de o lună, în cadrul unei burse la Stüttgart, pe care am luat-o de la Academia Bach.

- Cei ce se dedică muzicii, spun că a existat un moment cînd au înțeles că nu pot face decît asta, pentru că cineva superior lor pare a-i fi îndrumat înspre acest drum. Ați încercat și dvs. sentimentul acesta?

- Da. De mic copil am făcut muzică.

Nici nu mi-a trecut prin minte că aș putea face altceva. Probabil că, dacă nu aș fi fost muzician, aș fi fost sportiv.

- De ce?

- Pentru că îmi place. Sînt pasionat de aikido, de artele marțiale în general, și de aikido de vreo patru ani.

- În 2003, Uniunea Compozitorilor, Interpretilor și Muzicologilor din România, v-a acordat Premiul Criticii pentru strălucitorul debut de la Opera Română din București. Cum priviți astăzi acest eveniment din cariera dvs., și cum credeți atunci că vă va influența acesta viitorul?

- A fost o surpriză foarte plăcută pentru mine. Cred că a fost o inițiativă spontană a domnului Grigore Constantinescu, de a-mi oferi acest premiu, în urma unui spectacol pe care l-am dat cu “Aida” la Opera din București. Bineînțeles că m-am bucurat foarte tare. Este un premiu care mă onorează, dar nu m-am gândit, la epoca respectivă, ce impact va putea avea asupra carierei mele.

- V-ați aflat pe numeroase scene din lume, în calitate de dirijor atît la pupitrul Orchestrei Lamoureux din Paris, cît și al celei numite “Orchestra de Paris”, și ați luat contact cu o lume artistică poate puțin diferită de cea românească. Cum percep occidentalii muzica și ce fac pentru a o promova?

- Este o întrebare complexă... Am putea să discutăm ore întregi despre avantajele și dezavantajele Occidentului sau ale țării din Est. Multă lume din România crede că neapărat în străinătate e mai bine, și că în țările din est e mai rău. Nu e adevărat. E doar diferit. Chiar săptămîna trecută, am avut un concert la Paris cu Ansamblul Orchestral de Paris și pot să vă spun că, în general, atmosfera repetiției seamănă cu cea din România, pentru că sîntem popoare latine, și din

punctul acesta de vedere nu e foarte diferit. Valoarea instrumentiștilor din orchestrele occidentale este superioară celor de la noi pentru simplul fapt că e o concurență de zece ori mai mare decît în România. Instrumentiștii români și școala de corzi, mai ales, este foarte bună. Orchestrele străine sînt pline de români care pleacă, doar pentru a avea un nivel de viață mai bun ca în România.

- Un punct important din biografia dvs. artistică și peste care nu aș vrea să trecem, cu ușurință, este acela că, în 2004, ați avut șansa de a fi asistentul maestrului Mstislav Rostropovici. Evocați-ne, pentru cei care îl cunosc mai puțin, figura maestrului Rostropovici.

- Este o figură mitică, pe care toată lumea o știe din înregistrări și din reviste de specialitate. Eu nu am făcut decît să repet un program pentru dumnealui, care venise să țină un concert la București cu Orchestra Națională, și nu putea veni mai mult de două repetiții. A venit în ultimul moment, și orchestra trebuia pregătită. Atunci domnul director de la radio, m-a rugat să pregătesc orchestra în așa fel încît atunci cînd vine maestrul Rostropovici, să fie deja la un nivel foarte bun.

- Ați fost nu doar învățat, ci ați format și dvs. generații de muzicieni, atunci cînd ați fost asistent universitar la clasa de orchestră și operă a Academiei de Muzică “Gheorghe Dima” din Cluj. Ce v-a relevat această experiență vizavi de aplecarea tinerilor către muzică?

- Vă spun sincer că a fost o epocă ce mi-a făcut foarte multă plăcere. La Cluj, în paralel cu postul meu de la Opera Națională din Cluj, timp de trei ani de zile m-am ocupat și de orchestra conservatorului, ce era și clasă de operă. Am realizat lucruri foarte frumoase.

Domnul Fărcaș, care era rector la vremea aceea, m-a lăsat să fac absolut tot ce doresc cu orchestra studenților, și am reușit, într-adevăr, să diferențiez două sau trei orchestre, în funcție de calitatea studenților pe care îi aveam. Aveam 250 de studenți și orchestra “de buni” era chiar mai bună decît multe filarmonii din România. Am fost cu ei și în străinătate, am făcut și înregistrări, este o experiență de care îmi aduc aminte tot timpul cu plăcere.

- Și, aproape de acest fapt, care credeți că sînt calitățile care fac dintr-un muzician un mare artist? Contează doar talentul, munca, pasiunea pentru meserie sau toate la un loc?

- Sînt foarte mulți parametri. Dacă vă referiți la un muzician, în general, eu cred că, în primul rînd, calitatea umană este cea mai importantă. Un muzician care este foarte bun tehnic, dar care, din punct de vedere emoțional nu are nimic de spus, nu are ce căuta pe scenă. Un muzician care nu poate avea o legătură umană cu colegii lui din orchestră, nu

poate face parte dintr-un colectiv și nu poate face muzică. Muzica este cea care ne unește în orchestră, și fără calități umane nu se poate integra într-un asemenea ansamblu.

- Despre cărți se spune că vor dispărea în timp, dar fiind boom-ul informațional digital ce acaparează totul. Putem avea o viziune atît de sumbră și asupra muzicii?

- Eu nu cred că muzica va dispărea. Ceea ce poate dispărea sînt instrumentele care există în ziua de astăzi. Pot evolua, se pot schimba, dar există foarte multă muzică ce nu se mai scrie pentru instrumentele clasice. Se scrie pentru instrumente electronice, dar asta nu înseamnă că gustul pentru muzica clasică, pentru instrumentele și timbrele din orchestră nu va rămîne. Așa cum gustul pentru cîntat va rămîne. Și una este să citești o carte înainte de culcare sau la o cafea. Este deja o plăcere, nu o necesitate. Este o plăcere pe care toată lumea și-o va acorda. E valabil și pentru muzică.

Centenarul Herbert von Karajan, celebrat în toată lumea

Concerte, filme documentare, ediții speciale cu înregistrări, turnee omagiale - toate acestea vor marca, pe parcursul anului 2008, aniversarea a 100 de ani de la nașterea dirijorului austriac Herbert von Karajan, născut în 5 aprilie 1908, informează Deutsche Welle. Născut la Salzburg, Karajan a condus pe perioade îndelungate Filarmonica din Berlin, Filarmonica din Viena, festivalul din Salzburg, pe cel wagnerian de la Bayreuth, precum și alte mari orchestre ale lumii. Programul omagial dedicat marelui dirijor a început deja în ianuarie și se va desfășura pe tot parcursul anului. Karajan nu a fost doar un talent înnăscut, ci și un muzician cu o voință de fier, extrem de ambițios și care a știut să trezească din

plin interesul mediilor pentru arta sa. Dacă Celibidache refuza înregistrările pe disc, înregistrările video, considerînd că momentul creator nu poate fi “conservat”, că arta “ia naștere și se consumă în momentul respectiv”, Karajan a fost, fără îndoială, cel mai prolific dirijor în ce privește înregistrările pe disc. Integrala simfoniilor lui Beethoven a înregistrat-o chiar de trei ori. Mai mult decît atît, el însuși a semnat regia unor filme cu concerte sau spectacole de operă, pe care le-a dirijat. Căsele de discuri cu care a lucrat de-a lungul anilor au pregătit, pentru acest an, ediții speciale, cu înregistrări mai vechi, dar avînd o calitate tehnică excepțională sau chiar cu înregistrări

inedite, adevărate bijuterii muzicale. Deutsche Gramophon, de pildă, a scos pe piață un set de CD-uri și DVD-uri între care “Karajan Gold”. Și Sony a pregătit un set “best of”, iar EMI a reeditat toate înregistrările cu Herbert von Karajan făcute la această casă de discuri. Ar mai fi de menționat, printre numeroasele apariții din acest an omagial, o biografie scrisă de ultima sa soție, a treia, Eliette von Karajan, cu titlul “Viața alături de el”. În paralel, a apărut și o selecție de înregistrări pe CD ce îi aparține, de asemenea, soției marelui dirijor.

De asemenea, printre lucrările de specialitate se numără o bogată biografie semnată de cunoscutul muzicolog britanic Richard Osborne, apărută acum

în traducere germană și sub formă de audiobook, editată de Deutsche Gramophon. Alături de numeroase concerte și filme documentare, transmise în aceste zile la televiziune, au loc pe tot parcursul anului 2008 turnee omagiale în Europa, SUA și Japonia, cu cele două orchestre cu care Herbert von Karajan a colaborat decenii de-a rîndul - Filarmonica din Berlin și Filarmonica din Viena, și cu muzicieni care au fost marcați de personalitatea dirijorului, pe care Karajan i-a descoperit sau îndrumat: violonista Anne-Sophie Mutter, dirijorii Seiji Ozawa, Velery Gergiev, Riccardo Muti sau Simon Rattle. Și Orchestra Filarmonică din Londra, cu care Herbert von Karajan a realizat cîteva din primele

sale înregistrări pe disc, participă la festivitățile jubiliare din acest an. Radio România Muzical va comemora, sîmbătă, 100 de ani de la nașterea dirijorului austriac, Herbert von Karajan, printr-o serie de lucrări înregistrate alături de numeroase orchestre, fragmente din interviurile acordate de acesta și comentarii ale unor muzicieni români despre “fenomenul Karajan”. Dirijorul Herbert von Karajan s-a născut în 5 aprilie 1908, la Salzburg, într-o familie cu ascendență aromânească. În anul 1792, numele familiei a fost schimbat din Karajan în Karajan, iar prințul elector Frederick al III-lea al Saxoniei i-a acordat și titlul de noblete reflectat în particula “von”.

9 ani, 4 luni și 3 zile

urmare din pagina 1F

Vlad PÎRĂU

Ion Creangă poate fi acuzat în scrierile sale de postmodernism, fiindcă abordează într-o manieră aparent parodică și foarte familiară nouă, celor de astăzi, teme sacre, cum ar fi Dumnezeu, viața și moartea. Totuși, Creangă nu este un Caragiale, și pînă la urmă însuși Caragiale afirma despre sine însuși că nu este un scriitor comic, ci mai degrabă liric. Dar să nu ne distanțăm de povestea lui Ivan Turbincă, interpretînd-o după cum ne-ar plăcea nouă, ci să o privim obiectiv, așa cum este ea: de la un capăt la altul al poveștii, nu Ivan este cel care îl fentează pe Dumnezeu, încercînd marea cu degetul. Mai degrabă Dumnezeu îl încearcă pe Ivan, să vadă de ce-i în stare: întîi atunci cînd îl răsplătește pe Ivan oferindu-Se să îi îndeplinească o dorință. Și, Ivan își formulează dorința de așa natură încît, dacă Dumnezeu îi va blagoslovi turbinca, practic s-a consimțit la îndeplinirea tuturor dorințelor lui Ivan, oricînd acesta va dori cîte ceva. Dumnezeu pare să îi facă joc soldatului rus, însă nu oricum: zîmbind cu înțeles, Domnul îl pofteste să-și

putea propovădui morala fără a o îndulci prin poveste și glumă, făcînd-o astfel accesibilă publicului larg. Însă tonul final al poveștii lui Ivan Turbincă este unul extrem de serios, spulberînd dintr-o dată atmosfera de voie-bună și umor degajată pe parcursul lecturii: poți să te joci cu Raiul și cu iadul, poți să glumești cu Dumnezeu și cu Moartea, dar niciodată tot pe al Morții, căci multe bunătăți mai făcuse și ea în viața ei!”. Chiar și în sfîrșitul poveștii, cînd Dumnezeu pare să cedeze definitiv în fața omului, lăsîndu-l să trăiască fără a mai muri vreo dată, de fapt Creatorul îl muștră pe Ivan, punîndu-l în fața nesăbuitei dorințelor tipic umane, pentru a îi demonstra cît de mult se înșelase: supremul vis al lui Ivan se dovedește a fi și cel mai mare blestem, bătrînul soldat ajungînd la o vîrstă la care să împlină Moartea să se-n dure și să-l ia, fără ca aceasta să-l mai asculte. De altfel, iadul prin definiție este proiectarea în realitate a celor mai obscure dorințe ale omului, știut fiind că drumul spre iad e pavat cu intenții bune. Ion Creangă a fost teolog și dascăl. Îmbinîndu-le pe acestea două, el știa că niciodată nu va

culoare, ingrediente din abundență presărate în cadrul acestei producții, regizorul Valentin Dobrescu a mai folosit un secret imbatabil, de care este foarte mîndru, afirmînd că este primul care a introdus în România o astfel de tehnică: jocul cu păpușa pe masă, la vedere, și nu ascunsă la paravan, ca în spectacolele de demult. Printro-inteligentă combinație de camuflare, joc de lumini și costume, actorii care stau în picioare în spatele păpușii rămîn invizibili, iar păpușa se arată publicului întregă, naturală, vie, apropiată de sufletul Copilului, care nu mai pleacă acasă cu dezamăgirea de a fi crezut în niște personaje ascunse după un paravan, ci cu satisfacția că aceste păpuși, de la un capăt la altul al scenetii, au fost adevărate și însuflețite, astfel vraja poveștii rămînd întregă și nealterată. De altfel, regizorul și scenograful Valentin Dobrescu ne-a convins pe deplin de succesul unei astfel de tehnici și pe parcursul altor spectacole care i-au purtat semnătura: Rățușca cea urîtă, Povestea Omulețului Asmodée, ș.a. La reușita spectacolului au contribuit în egală măsură actorii Marius Stroe, Manuela

Zaharie, Adi Dobrescu, Alexandru Dobrescu, Miriana Brînduș, Iulia Popa, cît și autorul muzicii, Alin Macovei Moraru, de asemenea, Directorul Teatrului “Arlecchino”, domnul Liviu Steciuc, și mai cu seamă publicul de excepție prezent în sală trup și suflet. Duminică, 6 aprilie, Teatrul pentru Copii “Arlecchino” din Brașov vă așteaptă de la orele 10:30 și 12:00, pentru povestea Micuței Vrăjitoare. Totodată, pentru Copiii mai mari, Duminică de la orele 18:00, va avea loc premiera absolută a spectacolului “Propriu-zis Alina Scorobete” de Cornel Udrea, cu Iulia Popa în distribuție, regia Elena Manoliu. O reprezentație de excepție, a unei tinere stele pe firmamentul Teatrului, Iulia Popa, care la numai 19 ani va susține un “one-man show” (spectacol cu un singur actor) inedit și intrigant, constituînd într-un fel debutul actriței. Anterior, aceasta jucase doar în unele roluri secundare, cum ar fi cel din povestea lui Ivan Turbincă, însă de această dată Iulia Popa va deveni protagonistă absolută a propriului spectacol. Detalii pe <http://teatrularlecchino.googlepages.com>

AGENDA culturală

Teatru

Teatru “Sică Alexandrescu” prezintă sîmbătă, 5 aprilie, ora 19,00, la Sala Mare, spectacolul “Cu ușile închise” de Jean Paul Sartre. Regia: Mihai Mănușiu. Decorul: Mihai Mădescu. Costumele: Luana Drăgoiescu. Interpretează actorii: Mihai Bica, Bianca Zurovski, Maria Gîrbovan. Prețul biletelor: 11 lei. Preț redus pentru pensionari, elevi, studenți: 7 lei.

Duminică, 6 aprilie, ora 17,00, la Sala Studio, spectacolul “La Chunga” de Mario Vargas Llosa. Regia: Cristian Dumitru. Scenografia: Axenti Marfa. Distribuția: Virginia Itta Marcu, Iulia Popescu, Vlad Jipa, Gabi Costea, Marius Cisar.

La ora 19,00, la Sala Mare, se pune în scenă spectacolul “Fanteziile sexuale ale soțului meu aproape că m-au înnebunit” de John Tobias. Regia: Puiu Șerban. Decor: Mihai Mădescu. Costume: Luana Drăgoiescu. În distribuție: Gabriela Butuc, Mihai Bica, Viorica Geantă Chelbea, Demis Muraru, Dragoș Dumitru. Prețul biletelor: categ. I. 11 lei; categ. II. 9 lei. Preț redus pentru pensionari, elevi, studenți: 5 lei

Invitație la operă

Sîmbătă, 5 aprilie, ora 18,30, Sala Operei, Opera Brașov vă invită la “Julietta și Romeo”, operă în 2 acte de Vincenzo Bellini. Libretul este semnat de Felice Romani. Regia: Cristian Mihăilescu. Dirijor: Dorel Munteanu. Interpretează: Carmen Topciu (debut), Mirela Zafiri, Dan Popescu, Marius Manea (Opera Națională București), Emanuel Ion (debut); Corul și orchestra Operei Brașov.

“Julietta și Romeo” - o emoționantă poveste de iubire, mereu nemuritoare, oricît de repede și profund s-ar schimba lumea. De ce Julietta mai întîi, apoi Romeo! Bellini inversează ordinea din titlul tragediei lui Shakespeare pentru a sublinia că simbolul dragostei din sufletul adolescentin și respectul pentru onoarea familiei este Julietta.

Preț bilete: 15, 10 lei; 5 lei pentru elevi, studenți și pensionari. Biletele se vînd la sediul Operei din str. Bisericii Române nr. 51, tel. 0268-419380 și la Agenția Operei din str. G. Barițiu nr. 20, tel. 0268-471889.

Teatru pentru copii

Teatrul pentru Copii “Arlecchino” vă invită duminică, 6 aprilie, orele 10,30 și 12,00, la spectacolul “Mica vrăjitoare” de Liviu Steciuc. Regia artistică: Liviu Steciuc. Scenografia: Eustațiu Gregorian. În distribuție: Mihaela Steciuc, Silvan Duică, Manuela Zaharie, Teodor Gomboș, Adrian Dobrescu.

La ora 18,00, în premieră absolută, spectacolul “Propriu zis, Alina Scorobete...” de Cornel Udrea. Regia: Elena Manoliu. Interpretează Iulia Popa. Spectacolul este recomandat copiilor cu vîrsta peste 16 ani!

Concert extraordinar la Filarmonică

Filarmonica Brașov vă invită marți, 8 aprilie, ora 19,00, la Complexul Militar, la un recital aniversar extraordinar susținut de pianistul Horia Mihail și violonistul Alexandru Tomescu. Programul va include opusuri de referință ale repertoriului cameral dedicat pianului și violii, lucrări semnate de W. A. Mozart, L. Van Beethoven, R. Schumann, F. Kreisler, P. I. Ciaikovski și Paganini. Recitalul deschide seria manifestărilor prilejuate de aniversarea a 130 de stagii simfonice la Brașov. Primul eveniment de acest fel avînd loc în anul 1878. De atunci și pînă astăzi, concertele simfonice ale Filarmonicii au devenit o prezență culturală săptămînală importantă în Brașov. Prezența pianistului brașovean Horia Mihail, alături de violonistul Alexandru Tomescu - care va susține partitura violonistică avînd la dispoziție celebra vioară Stradivarius, constituie un eveniment care onorează această stagiune aniversară. Biletele se găsesc la sediul Filarmonicii (luni-joi: 10-16) sau cu o oră înainte de începerea concertului, la Sala de concert.

Salon Muzical Mozart

Filarmonica Brașov și Muzeul “Casa Mureșenilor” vă invită marți, 8 aprilie, ora 17,00, la “Salonul Muzical Mozart”. Interpretează: Alina Nauncef (vioară) și Liliana Iacobescu (pian), cu participarea poetei Nadia Cella-Pop. În program: W.A. Mozart - Sonate pentru vioară și pian K.V. 376, 305, 547; 402; 380. Biletele se pot procura de la sediul Filarmonicii, din str. Apollonia Hirschler, nr. 10 (tel. 477.813), zilnic (L-V), între orele 10:00-17:00. În ziua concertului, biletele se pot procura și de la Muzeul “Casa Mureșenilor”, începînd cu ora 16:00.

Recitalul de la ora cinci

Opera Brașov și Muzeul “Casa Mureșenilor” vă invită miercuri, 9 aprilie, ora 17,00 la “Recitalul de la ora cinci” - “Recital cameral”. Interpretează: Adela Určan (vioară), Emeșe Bartalis (violoncel) și Anca Preda (pian). În program: Wolfgang Amadeus Mozart, Antonin Dvorák, Astor Piazzolla. O formație camerală de trio clasic, de tipul cel mai frecvent abordat, compus din vioară, violoncel și pian. Un repertoriu variat și interesant, de factură europeană și sud-americană. O sonoritate ce apelează la elementele intrinseci ale muzicii care esențializează gîndirea melodică, armonică și contrapunctică. Recitalul are loc la sediul muzeului, intrarea publicului făcîndu-se pe bază de invitații, în funcție de numărul locurilor existente.